

مصاحبه درباره دهمین جشنواره هنرهای آسمانی

درباره جشنواره و ویژگی‌های آن توضیحی ارائه می‌فرمایید؟

هنر یکی از مخلوقات انسان است. هنرمند یک پدیده جدید و تازه را خلق می‌کند. طبیعتاً این خلقت تابع باورها و ارزش‌های هر انسان است. انسان خوب هنر خوب می‌سازد و از انسانی که به معنویات باور نداشته باشد، هنر دنیوی و دنیاپرستانه زاییده می‌شود.

از همان روز اولی که به جشنواره هنرهای آسمانی فکر کردیم هدف ما این بود که معنویاتی که در اسلام داریم، ارزش‌ها و باورها و اعتقادات اسلامی خودمان را کمک کنیم تا در هنر متجلی شود. تمام ارزش‌هایی که نه فقط در اسلام که در همه ادیان و مذاهب مشترک است، باورهایی که آسمانی هستند و به مبدأ جهان هستی ارتباط دارند.

با این هدف بود که به سمت برگزاری این جشنواره رفتیم. طبیعتاً وقتی از حضور معنویات در عرصه هنر صحبت می‌کنیم، ارتباطی محکم بین طلاب حوزه علمیه، آن‌هایی که اهل هنر و هنرمند هستند با سایر هنرمندان پدید می‌آید. وقتی آثار این گروه‌ها در کنار هم قرار می‌گیرد، وقتی آثار طلاب به نظر سایر اقشار هنرمند می‌رسد، این یک پیوند ایجاد می‌کند بین هنرمندانی که شناخت عمیق‌تری از اسلام و مفاهیم معنوی آن دارند با دیگر هنرمندان. این خیلی برای ما اهمیت داشت.

البته از طرف دیگر انگیزه ایجاد می‌کند در میان طلاب که به هنر توجه کرده و استعداد‌های هنری آن‌ها بروز و ظهور پیدا کند. چه بسیار طلبه‌هایی که استعداد‌های هنری بالایی دارند، ولی توجه به آن نداشته‌اند. هم ایجاد انگیزه و هم جهت دادن به این استعدادها در مسیری که به سمت هنرهای معنوی و آسمانی حرکت کند.

امسال مطلع شدیم که در موضوع جشنواره به هوش مصنوعی هم توجه شده است. چه ارتباطی میان هنر و هوش مصنوعی که یک فناوری است وجود دارد؟

نگاه ما به هنر یک نگاه عمیق و پژوهش‌محورانه است. ما دنبال هنر سطحی نبوده و نیستیم. وقتی دیدیم ابزارهایی پدید آمده است که در هنر ورود کرده و تأثیر می‌گذارند، تصمیم گرفتیم این تأثیر و ارتباط را نیز ملاحظه کنیم. می‌دانید امروزه فناوری به سمتی رفته است که با نوشتن چند کلمه و چند کلیدواژه می‌توان از سامانه‌های هوشمند مجهز به هوش مصنوعی تصاویر و فیلم دریافت کرد. این به زودی تحولاتی را در عرصه هنر پدید خواهد آورد.

بنابراین یک بخش از جشنواره امسال را اختصاص دادیم به تبلیغ نوین و هوش مصنوعی. یعنی ببینیم از این ابزارها و فناوری‌های نوپدید چطور می‌شود در عرصه هنر به گونه‌ای بهره برد که در خدمت آسمان و آسمانیان باشد، نه صرفاً بهره‌های مادی و دنیاپرستانه.

این موضوع می‌تواند خلاقیت هنرمندان را به چالش بکشد، چه هنرمندان طلبه و چه غیرطلبه را، هر دو قشر هنرمند را در کنار هم قرار دهد و در مقابل یک موضوع واحد، تا پدیده‌های هنری جدیدی خلق شود.

به نظر شما ورود فناوری به هنر سبب آسیب هنر و هنرمند و آثار هنری نمی‌شود؟

از گذشته دو نظر و رویکرد در این باره بوده است، همیشه هم بوده. یک دیدگاه مخالف و یک دیدگاه موافق. ولی

وقتی به سراغ واقعیت برویم، هنرمند همواره تلاش کرده تمام ابزارها و فناوری‌ها را به خدمت خود و خلاقیت خود در آورد. این ذات هنر است که به خلقت و نوآوری منتهی می‌شود، حالا با هر وسیله‌ای که باشد.

شما به تاریخ نقاشی نگاه بفرمایید، در گذشته‌ای نه چندان دور، هنرمند خودش برای تولید رنگ‌ها باید زحمت می‌کشید. سنگ‌های مختلف را از کوه‌ها جدا می‌کرد و با ترکیبات مختلف رنگ می‌ساخت. در هنر کاشی‌کاری هفت‌رنگ ایرانی رنگ‌های شگفت‌آوری با همین شیوه‌های سنتی پدید آمده است. بعدتر که رنگ‌ها صنعتی شدند، هنرمندان این فناوری‌های جدید را پذیرفتند به خدمت گرفتند. انواع قلموهای جدید و صنعتی تولید شدند. دیگر لازم نیست یک نگارگر برای پدید آوردن ظریف‌ترین آثار نگارگری خود برود و از پشت گردن گربه مو جدا کند و قلمو بسازد. آن طوری که در گذشته اتفاق می‌افتاد. امروزه ظریف‌ترین قلموها به صورت صنعتی تولید می‌شود.

از این منظر نگاه کنیم، با انسانی مواجه هستیم که طبق نظر فلاسفه میل به استخدام دارد. انسان تمامی ابزارها و فناوری‌ها را به استخدام خود در می‌آورد و این مطلب و این توانمندی در هنرمندان به شکل اشد و قوی‌تری وجود دارد. همین است که مخاطب آثار هنری را به شگفتی وا می‌دارد و به وجد می‌آورد.

پیش‌بینی شما از توجه به هوش مصنوعی در این جشنواره چیست و فکر می‌کنید چقدر اهداف شما عملی شود؟

بسیار امیدوار هستیم. می‌دانیم که ذکر این موضوع آن هم در بخش ویژه جشنواره، ایجاد انگیزه می‌کند، در همه هنرمندانی که به حضور در این جشنواره علاقه‌مند هستند. چه بسا بسیاری از طلاب هنرمند که تا کنون خبر یا اطلاعی از این فناوری و قدرت آن نداشته‌اند، می‌روند و تحقیق می‌کنند. اول این است که خودشان آشنا می‌شوند. این خیلی مهم است که یک بخش عمده‌ای از هنرمندان با همین فراخوان توجه به فناوری‌های هوشمند پیدا کنند. در بخش محصولات هم قطعاً وقتی هنرمند توجه کند به یک ابزار، ذهن خلاق او به تکاپو می‌افتد و به تولید و خلق و نوآوری می‌رسد. ما این توجه را سعی کردیم ایجاد کنیم.

در مرحله بعد، وقتی این آثار هنری عرضه شود، آن دسته از هنرمندان یا حتی نوجوانان و جوانانی که هنوز دستی در هنر ندارند، ولی با علاقه و استعدادند، وقتی این‌ها ببینند در نمایشگاه و آثار را ببینند، این تأثیر عمیق می‌گذارد در ذهن و روح مخاطب. خیلی زود آثار آن دیده خواهد شد. این گروه‌های بعدی از هنرمندان نیز متوجه استفاده از فناوری‌های هوش مصنوعی خواهند شد.

اگر مطلبی در نظرتان باقی مانده که نپرسیدم بفرمایید.

بالاخره این فناوری هست و اگر ما از آن بهره نبریم، در راه اهداف معنوی و آسمانی خود، دیگرانی آن بیرون نشسته‌اند که برای باورها و ارزش‌های غیردینی خود، در مسیر انحراف و فساد از این ابزارها استفاده خواهند کرد و هنر را به سمت نگاه‌های محدود و محصور دنیامحور سوق خواهند داد. حضور به موقع هنرمندان آسمانی این فرصت و مجال را از آن‌ها خواهد گرفت که بتوانند بر جامعه اسلامی اثر بگذارند و اذهان را منحرف سازند. به حول و قوه الهی این‌شاءالله. از توجه شما به این جشنواره سپاسگزارم.

